

Hodnocení bakalářské práce Heleny Švarcové

posudek vedoucí práce

Název práce: Soukromé doučování žáků ve vztahu k základnímu školství

1. TÉMA A CÍL PRÁCE: Autorka si pro svou bakalářskou práci zvolila velmi aktuální téma komplexního vztahu mezi soukromými doučovateli, učiteli, žáky-cizinci a potenciálně jejich rodiči či zákonnými zástupci. Problematika doučování cizinců, zdolávání jazykové bariéry a funkční integrace žáků-cizinců do přijímajících společností se řeší v současném propojeném světě různými přístupy a s různými výsledky. Za cíl této práce si autorka seznámení se se stavem zkoumané problematiky, získání hlubších „vědomostí z oblasti soukromého doučování žáků-cizinců, jako je například základní pojmosloví či legislativa, zjištění míry využití této formy vzdělávání mezi žáky-cizinci na základních školách v Plzni a dále zjištění názorů na danou problematiku ze strany učitelů na základních školách“. Konstatuji, že cíl práce byl splněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ: Autorka si je vědoma problematického vymezení pojmů v oblasti práce s žáky-cizinci, proto se nejprve věnuje vyjasnění užívané terminologie, vhodně odlišuje pojmy „žák-cizinec“ a „žák s odlišným mateřským jazykem“, zaměřuje se na vymezení a rozlišení pojmů „integrace“ a „inkluzí“, zabývá se platnou legislativou ve zkoumané oblasti, popisuje, co jsou „podpůrná opatření“ a jaké je jejich ukotvení ve školské legislativě. V dalších kapitolách využívá zahraničních odborných zdrojů a porovnává různé přístupy k soukromému doučování v zahraničí, dále se soustředí na stav zkoumané problematiky v České republice a věnuje se faktorům ovlivňujícím školní úspěšnost žáků. Klasifikuje formy doučování podle počtu účastníků a podle způsobu setkávání. V 5. kapitole se zabývá specifiky češtiny jako druhého nebo cizího jazyka a dále se zabývá legislativním procesem integrace cizinců do české společnosti ve vztahu k požadavku zvládnutí češtiny jako cizího jazyka na zákonem stanovených úrovních. V 7. kapitole jsou podrobně popsány možnosti soukromého doučování žáků-cizinců v Plzni, pozornost je věnována státním i nestátním neziskovým organizacím, aktivitám ZČU na Mezinárodní letní jazykové škole, jazykovým školám i dobrovolnické práci (META, TADY A TEDĚ). Následuje popis výsledků provedeného dotazníkového šetření mezi učiteli základních škol v Plzni s analýzou dvou větví dotazníku. V diskuzi autorka mimo jiné konstatuje, že „O zajímavosti tématu soukromého doučování cizinců ve světě vypovídá množství doložených zahraničních zdrojů a značný počet zpracovávaných bakalářských a diplomových prací v ČR svědčí o tom, že toto téma oslovuje i studenty na našich vysokých školách. Potvrzuje se tak vysoký zájem mladé generace budoucích učitelů, avšak setkáváme se zde s problémem přenesení této diskuze do praxe. V dalších letech bude (...) důležité přenést získaná data a výzkum do společnosti v rámci osvěty veřejnosti a obecné popularizace soukromého doučování cizinců. Tyto kroky by mohly být nápomocné právě budoucím učitelům a zároveň by se tím zefektivnil systém vzdělávání žáků-cizinců na základních školách.“ (str. 43)

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA: Práce je původní, oceňuji především precizní práci se zdroji a odbornou literaturou, shoda s dalšími podobnými pracemi dosahuje při kontrole plagiátorství méně než 2 %, což svědčí o poctivé práci se zdroji informací. Oceňuji dále užití širokého spektra relevantních odborných publikací, bohatou rešerši zdrojů, a hlavně jejich funkční propojení do

celku, který je logicky uspořádaný a vede čtenáře s oporou o odbornou literaturu zahraniční i českou od definování základních pojmů až k vyvození závěrů koherentně a srozumitelně. Vhodně je využit poznámkový aparát i odkazy na citovanou literaturu. Práce prošla jazykovou korekturou.

4. KOMENTÁŘ HODNOTITELKY: Práci Heleny Švarcové považuji za cennou z několik důvodů. Prvním z nich je volba samotného tématu, ovšem, jak sama autorka píše, tomuto tématu se věnují mnozí mladí autoři u nás i ve světě. Helena Švarcová však téma ukotvuje v Plzeňském kraji a vztahuje k situaci na plzeňských základních školách. Navíc podává ojedinělý vhled do fungování mnoha různých organizací zabývajících se doučováním v Plzni a propojuje celé téma s pozicí Západočeské univerzity a se situací ohledně češtiny jako cizího jazyka v této instituci. Oslovuje svojí prací studenty FPE ZČU – budoucí učitele – a upozorňuje na jejich roli v doučování žáků-cizinců. Její práce má tak velký přínos pro konkrétní region a může oslovit představitele města (školský odbor) i zřizovatele škol a vedení ZČU a přinést jim cenné informace o situaci ve zkoumané oblasti. Po celou dobu spolupráce jsem viděla obrovský osobní zájem autorky na tématu a jeho kvalitním zpracování. Uvědomuje si, že mnohé otázky, které vznáší v diskuzi, přesahují rozsah a zadání této bakalářské práce, a navrhuje návazný výzkum. Zejména však apeluje, že je nutné toto téma dostat z akademického prostředí do škol a do praxe. Poukazuje na to, že úspěšná integrace žáků-cizinců jde ruku v ruce s jejich jazykovou vybaveností, a uvádí přínosy, které mohou mít cizinci pro českou společnost. Bylo by zajímavé postavit tuto otázku obráceně: Jaká rizika s sebou může nést neúspěšná integrace a selhání státu i nestátních organizací ve výuce češtiny jako cizího jazyka? Tuto otázku vznáším pro obhajobu.

NAVRHOVANÉ HODNOCENÍ:

Práci velice ráda doporučuji k obhajobě a doporučuji hodnocení **výborně**.

V Plzni dne 19. 4. 2024

Mgr. Růžena Písková, Ph.D.
vedoucí práce

Souhlasí s originálem
Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury
J. Písková

Hodnocení bakalářské práce Heleny Švarcové

posudek vedoucí práce

Název práce: Soukromé doučování žáků ve vztahu k základnímu školství

1. TÉMA A CÍL PRÁCE: Autorka si pro svou bakalářskou práci zvolila velmi aktuální téma komplexního vztahu mezi soukromými doučovateli, učiteli, žáky-cizinci a potenciálně jejich rodiči či zákonnými zástupci. Problematika doučování cizinců, zdolávání jazykové bariéry a funkční integrace žáků-cizinců do přijímajících společností se řeší v současném propojeném světě různými přístupy a s různými výsledky. Za cíl této práce si autorka seznámení se se stavem zkoumané problematiky, získání hlubších „vědomostí z oblasti soukromého doučování žáků-cizinců, jako je například základní pojmosloví či legislativa, zjištění míry využití této formy vzdělávání mezi žáky-cizinci na základních školách v Plzni a dále zjištění názorů na danou problematiku ze strany učitelů na základních školách“. Konstatuji, že cíl práce byl splněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ: Autorka si je vědoma problematického vymezení pojmů v oblasti práce s žáky-cizinci, proto se nejprve věnuje vyjasnění užívané terminologie, vhodně odlišuje pojmy „žák-cizinec“ a „žák s odlišným mateřským jazykem“, zaměřuje se na vymezení a rozlišení pojmů „integrace“ a „inkluze“, zabývá se platnou legislativou ve zkoumané oblasti, popisuje, co jsou „podpůrná opatření“ a jaké je jejich ukotvení ve školské legislativě. V dalších kapitolách využívá zahraničních odborných zdrojů a porovnává různé přístupy k soukromému doučování v zahraničí, dále se soustředí na stav zkoumané problematiky v České republice a věnuje se faktorům ovlivňujícím školní úspěšnost žáků. Klasifikuje formy doučování podle počtu účastníků a podle způsobu setkávání. V 5. kapitole se zabývá specifiky češtiny jako druhého nebo cizího jazyka a dále se zabývá legislativním procesem integrace cizinců do české společnosti ve vztahu k požadavku zvládnutí češtiny jako cizího jazyka na zákonem stanovených úrovních. V 7. kapitole jsou podrobně popsány možnosti soukromého doučování žáků-cizinců v Plzni, pozornost je věnována státním i nestátním neziskovým organizacím, aktivitám ZČU na Mezinárodní letní jazykové škole, jazykovým školám i dobrovolnické práci (META, TADY A TEDĚ). Následuje popis výsledků provedeného dotazníkového šetření mezi učiteli základních škol v Plzni s analýzou dvou větví dotazníku. V diskuzi autorka mimo jiné konstatuje, že „O zajímavosti tématu soukromého doučování cizinců ve světě vypovídá množství doložených zahraničních zdrojů a značný počet zpracovávaných bakalářských a diplomových prací v ČR svědčí o tom, že toto téma oslovuje i studenty na našich vysokých školách. Potvrzuje se tak vysoký zájem mladé generace budoucích učitelů, avšak setkáváme se zde s problémem přenesení této diskuze do praxe. V dalších letech bude (...) důležité přenést získaná data a výzkum do společnosti v rámci osvěty veřejnosti a obecné popularizace soukromého doučování cizinců. Tyto kroky by mohly být nápomocné právě budoucím učitelům a zároveň by se tím zefektivnil systém vzdělávání žáků-cizinců na základních školách.“ (str. 43)

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA: Práce je původní, oceňuji především precizní práci se zdroji a odbornou literaturou, shoda s dalšími podobnými pracemi dosahuje při kontrole plagiátorství méně než 2 %, což svědčí o poctivé práci se zdroji informací. Oceňuji dále užití širokého spektra relevantních odborných publikací, bohatou rešerši zdrojů, a hlavně jejich funkční propojení do

celku, který je logicky uspořádaný a vede čtenáře s oporou o odbornou literaturu zahraniční i českou od definování základních pojmů až k vyvození závěrů koherentně a srozumitelně. Vhodně je využit poznámkový aparát i odkazy na citovanou literaturu. Práce prošla jazykovou korekturou.

4. KOMENTÁŘ HODNOTITELKY: Práci Heleny Švarcové považuji za cennou z několik důvodů. Prvním z nich je volba samotného tématu, ovšem, jak sama autorka píše, tomuto tématu se věnují mnozí mladí autoři u nás i ve světě. Helena Švarcová však téma ukotvuje v Plzeňském kraji a vztahuje k situaci na plzeňských základních školách. Navíc podává ojedinělý vhled do fungování mnoha různých organizací zabývajících se doučováním v Plzni a propojuje celé téma s pozicí Západočeské univerzity a se situací ohledně češtiny jako cizího jazyka v této instituci. Oslovuje svojí prací studenty FPE ZČU – budoucí učitele – a upozorňuje na jejich roli v doučování žáků-cizinců. Její práce má tak velký přínos pro konkrétní region a může oslovit představitele města (školský odbor) i zřizovatele škol a vedení ZČU a přinést jim cenné informace o situaci ve zkoumané oblasti. Po celou dobu spolupráce jsem viděla obrovský osobní zájem autorky na tématu a jeho kvalitním zpracování. Uvědomuje si, že mnohé otázky, které vznáší v diskuzi, přesahují rozsah a zadání této bakalářské práce, a navrhuje návazný výzkum. Zejména však apeluje, že je nutné toto téma dostat z akademického prostředí do škol a do praxe. Poukazuje na to, že úspěšná integrace žáků-cizinců jde ruku v ruce s jejich jazykovou vybaveností, a uvádí přínosy, které mohou mít cizinci pro českou společnost. Bylo by zajímavé postavit tuto otázku obráceně: Jaká rizika s sebou může nést neúspěšná integrace a selhání státu i nestátních organizací ve výuce češtiny jako cizího jazyka? Tuto otázku vznáším pro obhajobu.

NAVRHOVANÉ HODNOCENÍ:

Práci velice ráda doporučuji k obhajobě a doporučuji hodnocení **výborně**.

V Plzni dne 19. 4. 2024

Mgr. Růžena Písková, Ph.D.
vedoucí práce

Souhlasí s originálem
Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury
J. Písková